

Hlas farnosti

ročník
XXXI.
č. 51
22. 12. 2024

Informačný týždenník Rímskokatolíckej farnosti Banská Bystrica – mesto

Narodenie Pána sa oznamuje spevom *Kalendy*

Každý rok, keď vo vianočnú noc sledujeme prenos slávenia v Bazilike sv. Petra, zaznieva pred svätou omšou krásny latinský spev *Kalendy*. Tento liturgický prvok slávnostne a poeticky oznamuje narodenie Ježiša Krista, umiestňuje ho do dejín spásy a zdôrazňuje jeho význam pre celý svet. Spev *Kalendy* sa používa na začiatku svätej omše v noci Narodenia Pána. Počas spevu je soška malého Ježiša zahalená, a až po jeho skončení ju Svätý Otec odhalí, uctí bozkom a incenzuje. Tento úkon symbolicky otvára slávnosť Vianoc a pripomína príchod Spasiteľa.

Termín *Kalenda* pochádza z latinského *kalendæ* a označoval prvý deň každého mesiaca v rímskom kalendári, ktorý mal svoje špeciálne počítanie. Dvadsiaty piaty december bol v rímskom kalendári označovaný ako *octavo kalendas ianuarii*, čiže ôsmy deň pred kalendami januára. Spev *Kalendy* sa v slovenskom preklade začína dátumom „Dvadsiateho piateho decembra“, zatiaľ čo v latinskom texte bolo ponechané pomenovanie podľa dní rímskeho kalendára, a teda „Octavo kalendas ianuarii“.

Text *Kalendy*, ohlásenia narodenia Pána, sa nachádza v *Rímskom martyrológiu*, ktoré bolo prvýkrát oficiálne vydané v roku 1584 pápežom Gregorom XIII. Ide o liturgickú knihu, v ktorej je zoznam svätých a blahoslavených s krátkymi životopismi, ktorých spomienka sa slávi každý deň roka. Aktuálne vydanie je z roku 2004.

Odporúčanie ohlásiť narodenie Ježiša spevom *Kalendy* na začiatku slávenia vianočnej svätej omše má za cieľ vyjadriť kozmický a teologický rozmer Narodenia Pána a jeho miesto v histórii. Text sa začína stvorením sveta, pokračuje významnými udalosťami a osobnosťami náboženských i svetských dejín a ústi do udalosti narodenia Ježiša Krista. Jednotlivé historické fakty napomáhajú umiestniť Ježišovo narodenie do kontextu dejín spásy.

Ide o nádhernú rekapituláciu všeobecného očakávania dňa, ktorý už prišiel a ktorý je naplnením Adventu. Vianočnú *Kalendu* môžeme do istej miery porovnať s chválospevom *Exsultet* (v slovenčine začínajúci slovami „Zaplesaj nebeský chór anjelov“) počas Veľkonočnej vigílie, aj keď oba majú odlišný liturgický význam a históriu. Veľkonočný chválospev ospevuje radosť sveta z vykúpenia uskutočneného Kristovou smrťou a zmŕtvychvstaním, zatiaľ čo *Kalenda* ospevuje dovŕšenie očakávania Starého zákona a celej histórie sveta.

Text *Kalendy* zbežne prechádza niektoré historické udalosti, ktoré však podrobne popisuje. Dokonca kladie veľký dôraz na niektoré skutočnosti, ako na čísla, čiže roky, ktoré ubehli od daných udalostí, ale aj mesiace ťarchavosti v lone Márie. Rovnako uvádza aj presné miesta, ako sú chaldejský Ur, Egypt, Rím a Betlehem. A tiež do detailov vymenúva aj osobnosti: Abrahám, Mojžiš, Dávid, Daniel, cisár Oktaviánus Augustus, Panna Mária, Ježiš Kristus.

V texte, ktorý sa používal pred liturgickou reformou Druhého vatikánskeho koncilu, bol aj výpočet, samozrejme, hypotetický, tých rokov, ktoré prešli od stvorenia sveta, t. j. päťtisíc sto deväťdesiatdeväť, ktorý je v dnešnom texte lepšie vyjadrený ako „nespočetné veky“.

Táto precíznosť textu je priamym vyjadrením toho, že sa chce zdôrazniť veľká pravda, a teda že Kristus sa naozaj narodil v tele. Tým sa reaguje na vtedajšie gnostické názory, ktoré sú aj nástrahou dnešných dní. Pravý dôvod precíznosti textu *Kalendy* je ešte hlbší. Skutočná pravda je, že v Ježišovi celé tieto dejiny nachádzajú zmysel. Dejiny – posvätné i svetské – potvrdzujú, že Ježiš Kristus je „Pán času i večnosti“ (z liturgických textov Veľkonočnej vigílie). Celé dejiny prechádzajú naprieč námahám, ale aj súhlasom ľudských bytostí, ktoré dôverovali Bohu a nevedome s ním spolupracovali na jeho pláne. Tak to bolo aj v prípade rímskeho imperátora Augusta, o ktorom hovorí Evanjelium, že vydal rozkaz „vykonať súpis ľudu po celom svete“ (Lk 2,1).

Nič z dejín neunikne láske Boha, lebo v okamihu vtelenia dosahuje svoju plnosť, v okamihu, ktorý je rozpoznateľný, lebo „bol pokoj po celom zemskej okruhu“ (*Kalenda*). Boh vstupuje do času, lebo miluje ľudstvo. Bohu nie je ľahostajný žiadny z našich osudov, ani tie najbežnejšie okolnosti života. Boh, ktorý vidí všetko, nie je hrozbou, ale veľkou útechou. Vianoce sú cieľom dlhej cesty s jasným smerovaním. Vyjadrujú, že milosrdenstvo, ktoré Boh prejavuje v nádhernom diele stvorenia, sa stáva ešte očividnejším a až neskutočne reálnym.

(Zdroj: Ján Dubina, pápežský ceremoniár)

OZNAMY NA ŠTVRTÚ ADVENTNÚ NEDEĽU

24. 12.	Utorok	Štedrý deň, vigília Narodenia Pána
25. 12.	Streda	NARODENIE PÁNA, slávnosť – prikázaný sviatok
26. 12.	Štvrtok	Sv. Štefan, prvý mučeník, sviatok
27. 12.	Piatok	Sv. Ján, apoštol a evanjelista, sviatok
28. 12.	Sobota	Sv. Neviniatka, mučeníci, sviatok
29. 12.	Nedeľa	SVÄTÁ RODINA – JEŽIŠ, MÁRIA A JOZEF, sviatok

Ostatné dni sú adventné férie.

- **V pondelok bude posledná možnosť prijať sviatosť zmierenia pred Vianocami.** Spovedať budeme od 15.00 hod. Počas vianočnej oktávy budeme vysluhovať sviatosť zmierenia len na osobné požiadanie. Ďakujeme za pochopenie.
- **V pondelok po svätej omši o 16.30 bude predvianočné upratovanie kostola.** Prosíme vás všetkých, ktorí môžete, nenechávajte túto starostlivosť len na zopár pravidelne ochotných rúk. Vopred vám srdečne ďakujeme za pomoc.
- **Pri východe z kostola si môžete vziať rozpis bohoslužieb v celom meste.** Ako po minulé roky v ňom nájdete časy svätých omší vo všetkých mestských kostoloch.
- **Na Štedrý deň budú sväté omše iba v noci:**
  - o 22.00 hod. budú sväté omše v Kostole Svätého kríža a v Kostole sv. Bystríka v Nemciach;
  - o 24.00 hod. bude polnočná svätá omša vo farskom Kostole nanebovzatia Panny Márie.
- **Slávnosť Narodenia Pána je prikázaným sviatkom.** Sväté omše budú tak, ako v nedeľu. Pri všetkých svätých omšiach bude výročná farská ofera na pokrytie nákladov energií našich kostolov. Vopred ďakujeme za vaše milodary.
- **Koledníci *Dobrej noviny* budú koledovať v kostole pri svätých omšiach o 11.00 hod.** na Narodenie Pána (streda 25. 12.) i na sviatok sv. Štefana (štvrtok 26. 12.)
- **Na slávnosť Narodenia Pána zaznie dielo Jána Egryho – *Missa pastoralis*.** Toto dielo zaznie pri večernej svätej omši o 16.30 hod. v podaní zboru, orchestra a sólistov. Viac informácií nájdete na nástenke.
- **Vo štvrtok, na sviatok sv. Štefana, budú sväté omše ako v nedeľu.** Po svätej omši o 11.00 hod. a po koledách *Dobrej noviny* vystúpia fujaristi.
- **V nedeľu, na sviatok Svätej rodiny, otec biskup otvorí Svätý rok 2025 v našej diecéze.** Slávnostná procesia pôjde o 9.00 hod. z nášho farského Kostola nanebovzatia Panny Márie do Katedrály sv. Františka Xaverského. Keďže sú všetci pozvaní na túto slávnostnú svätú omšu, v Kostole Svätého kríža o 9.45 svätá omša nebude. Svätá omša v Nemciach bude už v sobotu večer o 18.00 hod.

Úradné hodiny farskej kancelárie: Pondelok, Streda, Piatok: 9.00 – 11.45 h. Utorok, Štvrtok, Piatok: 17.15 – 18.00 h.	tel.: 048 / 412 45 31 mobil: 0911 880 298 web: www.bbместо.fara.sk e-mail: fara.bb.место@gmail.com	Elektronický zvonček:
© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica – mesto, Námestie Štefana Moysesova I. Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzávierka v piatok o 9.00 hod. Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 380 ks.		